

İZMİR EKO-VERİMLİLİK (TEMİZ ÜRETİM) PROGRAMI

Günümüzde, kirliliği kaynağında önleme, kaynak verimliliği, çevre dostu ürün vb. yaklaşımları ile işletmelere üretim maliyetlerinde düşüşün yanı sıra çevre performansında artış sağlayan eko-verimlilik, diğer bir ifadeyle temiz üretim uygulamaları yaygın hale geliyor. Eko-verimlilik uygulamaları, daha az enerji, doğal kaynak ve hammadde kullanarak aynı işlevi yerine getiren ürünlerin üretilmesini, ürün maliyetinin düşmesini ve işletmenin karlılığının artmasını sağlıyor.

Bu bağlamda, Ekim 2011’de İZKA, TTGV ve EBSO arasında işbirliği protokolü imzalanarak “İzmir’de Eko-Verimlilik (Temiz Üretim) Uygulamalarının Yaygınlaştırılması” çalışmaları başlatıldı. Bu kapsamda, 2012 yılında, eko verimlilik ve çevre konularında geniş bir deneyime sahip Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı ile birlikte “İzmir Eko-verimlilik Stratejisi” hazırlandı.

Bu strateji belgesinin devamı olarak, yine bir işbirliği protokolü kapsamında, 2014 yılının Şubat ayında İzmir Kalkınma Ajansı ve Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı işbirliğiyle “İzmir Eko-verimlilik (Temiz Üretim) Programı” çağrısına çıkıldı.

İzmir’de eko-verimlilik uygulamalarına yönelik kapasitenin geliştirilmesi, sanayi kuruluşlarının eko-verimlilik alanında teşvik edilmesi ve işletmelerde örnek uygulamaların gerçekleştirilerek çıktılarının yaygınlaştırılması amacıyla yürütülen program kapsamında, örnek uygulama gerçekleştirilecek işletmelerin seçim süreci tamamlandı.

Bu süreçte; Program Değerlendirme Komisyonu tarafından program başvuru rehberinde yer alan değerlendirme kriterlerinin yanı sıra, farklı sektörlerden, farklı ölçeklerden ve İzmir içi farklı bölgelerden işletmelerin programa dâhil edilmesi, işletmenin süreçlerinin örnek oluşturabilecek farklı eko-verimlilik uygulamaları içermesi kriterleri de dikkate alındı. Örnek uygulama gerçekleştirmek üzere seçilen işletmeler aşağıda listelenmiştir.

EKOTEN TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.
BTM BİTÜMLÜ TECRİT MADDELERİ SAN. VE TİC. A.Ş.
TAM TAD KONSERVECİLİK SAN. VE TİC. A.Ş.
ŞENTAŞ TARIM ÜRÜNLERİ İHR. SAN.VE TİC A.Ş.

Bu aşamadan sona destekten yararlanacak 4 işletmeyle, eko-verimlilik olanaklarının belirlenmesine yönelik etüt çalışmaları TTGV sorumluluğunda başlatıldı ve yürütüldü. Etüt çalışmaları kapsamında işletmelerde çevresel performansın artırılması ve üretim verimliliğini sağlayacak şekilde hammadde kullanımının azaltımı, kaynakta atık azaltımı, enerji verimliliğinin artırılması, tehlikeli kimyasal madde kullanımının azaltılması, çevreye duyarlı tasarım, ürün dayanıklılığının ve ömrünün artırılması, geri kazanım, geri dönüşüm, yeniden kullanım, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımı, atıkların değerlendirilmesi konularında etütler gerçekleştirildi. Bu çalışmalara entegre olarak işletme temsilcilerine TTGV koordinasyonunda temiz üretim uygulamalarına ilişkin eğitimler de verildi.

Firmalarda gerçekleştirilen etüt çalışmalarının çıktısı olarak her işletme için bir “etüt raporu” hazırlandı. Raporda; tespit edilen tüm eko-verimlilik (temiz üretim) olanakları ve işletme yetkilileri ile birlikte öncelikli olarak hayata geçirilmesine karar verilen olanaklar belirtiliyor ve bunlara ilişkin fizibilite çalışmaları bulunuyor

Etüt raporu kapsamında, işletmelerin hayata geçirilecek olan eko-verimlilik (temiz üretim) pilot projesi belirlendi; projeye ait Finansman Planı oluşturuldu. Bu planda İZKA hibe desteği, TTGV geri dönüşlü desteği ve işletme eş-finansmanı ile gerçekleştirilecek uygulama ve maliyet kalemleri belirlendi

Protokolde örnek uygulamaların tümü için toplamda 400.000 TL’lik Ajans (hibe) desteği ve 1.000.000 TL’lik TTGV (geri ödemeli) desteği işletmeler tarafından kullanılması öngörüldü. Her bir pilot proje için verilecek İZKA hibe desteği azami 100.000 TL olarak belirlendi. İZKA tarafından sağlanacak hibe desteği, İZKA

desteğine esas olan toplam uygun maliyetin % 90'ından fazla olamayacak. Bütçenin kalan tutarı, başvuru sahibi tarafından eş-finansman (İZKA desteğine esas olan toplam proje bütçesinin en az %10'u) olarak karşılanacak.

Her bir işletmeye sağlanabilecek azami TTGV geri ödemeli destek tutarı söz konusu destekten yararlanmak isteyen işletme sayısına göre belirlenecektir.

Gelinen noktada, etüt raporunda önerilen pilot projeye ait, İZKA desteği kapsamındaki uygulama ve maliyet kalemlerine yönelik finansman planları onaylandı ve pilot projelere ait hibe sözleşmeleri imzalama süreci başladı. Pilot proje uygulamalarının Eko-verimlilik Pilot Proje Hibe Sözleşmesi'nin imzalanmasını müteakip en fazla 6 ay içinde tamamlanması bekleniyor.

İşletmelerde gerçekleştirilen pilot projelerin tamamlanmasını müteakip, program çıktı ve sonuçlarına yönelik izleme, değerlendirme yaygınlaştırma çalışmaları ve sürdürülebilirliğe yönelik önlemler kapsamında faaliyetler gerçekleştirilecek.

Programının tamamlanmasıyla birlikte, İzmir'in önde gelen sanayi kuruluşlarını da içeren seçilmiş işletmeler, İzmir'de diğer işletmelere çevresel duyarlılık anlamında örnek model oluşturmak, eko-verimlilik alanındaki deneyimlerini İzmirli kuruluşlar ile paylaşmak üzere önemli bir işbirliğine imza atmış olacak. İzmir'in kurumlar arası işbirliği anlamında güzel bir örnek olan bu çalışmayla, eko-verimlilik alanında da diğer şehirlere örnek olması bekleniyor.

İzmir Eko-Verimlilik (Temiz Üretim) Programı ile ilgili detaylar için [Eko-verimlilik Programı Broşürünü](#) inceleyebilirsiniz.